

23. Raif Korkmaz

Emekli il müftüsü

1. 30 sene il müftüsü olarak görev yaptım. Altıkulaç Hoca'nın her il müftüleri toplantısında söylediği şu sözler hâlâ kulağımdadır: "Müftülük makamının hakkını verin. Her zaman doğru bildiğinizi yapın. İster iktidar, ister muhalefet olsun, hiçbir siyasî partinin değil, dinin ve mevzuatın dediğini yapın. Vicdanınızın sesine kulak verin. Korkmayın. Huzur ve güven içinde görev yapın. Şu, bu istediği için değil, ancak hizmet gerektiriyorsa sizi yerinizden alırım."

Trabzon'da müftü iken bir gün iktidar partisinin adamları daireye geldi. Bir imam tayini ile ilgili haksız istekte bulundular. İsteklerini yerine getirmedim. Doğru bildiğimi yaptım. "Sen bilirsin. Günah bizden gitti. Rahatsız olursun" dediler. Yani "Dediğimizi yerine getirmezsen tayinini yaptırırız" demek istediler. Dediğiniz Allah'ın rızasına uygun değil. Hakkımda istediğinizi yapabilirsiniz" diye cevap verdim. Çıkıp gittiler. Sonra Ankara'ya gidip meseleyi olduğu gibi başkanımıza anlattım. "Doğru yaptın. Ben seninle beraberim" dedi. Gerçekten Trabzon'un güçlü siyasîleri Ankara'ya gidip tayinim için epeyce uğraştılar. Fakat ellerinden hiçbir şey gelmedi.

2. Başkanlığımız hac organizasyonu yaparken bir il müftüleri toplantısında Tayyar Bey şu hatırlatmayı yaptı: "Arkadaşlar! Görevli hacca giden müftüler eşlerini veya anne babalarını hacca götürüyor, orada onlarla meşgul oluyorlar. Bu yüzden hacıların hizmeti aksıyor. Bu hususta başkanlığımıza şikâyetler geliyor. Bu sebeple görevli gidenler yanlarında eşlerini, anne babalarını götürmeyecekler." Fakat ben düşündüm, "Bu bir fırsattır, hacılara rehberlik hizmetinde kusur da etmem. Başkanımızın nereden haberi olacak? Eşimi hacca götüreyim" dedim. Muamelesini yaptım ve bunu gizli tuttum. Aradan bir zaman geçti. Ankara'da il müftüleri toplantısı yapıldı. Tayyar Bey o sert tavrıyla, "Eşinin, anne babasının hac muamelesini yaptıran var mı?" diye sordu. Başka arkadaş var mıydı hatırlamıyorum. Ben kalktım, "Ben varım" dedim. "Bu fırsattır. Eşıme ayrı muamele yapmam. Başkanımız da duymaz diye düşündüm" diye ilâve ettim. Doğrusu görevlendirilmem iptal edilecek, eşim de hacca gidemeyecek diye endişe etmişim. Fakat korktuğum olmadı, ben görevli gittim. Eşim de haccını yaptı. Anlaşılan başkanımız açık davranmamdan memnun olmuş ve bu konuda bana mûsamaha etmişti.

3. Başkanlığımız hac işlerini yapmaya başladığı ilk yıllarda hac bürosundaki memurlar mesai dışında çalışmak mecburiyetinde idiler. Bazan gece geç saatlere kadar, hatta cumartesi-pazar çalışıyorlar, yemeklerini ceplerinden yiyorlardı. Vakfın parasının harcanmasında başta başkanımız olmak üzere hepimiz çok hassastık. Fakat tek il müftüsü olarak ben farklı bir uygulama yaptım. Memurlara hac hesabından yemek parası verdim. İlçelere, köylere çok gidip geldim. Bir kısım benzin paralarını da bu hesaptan ödedim. Hacdan sonra Ankara'da yine il müftüleri toplantısı yapıldı.

Hac ile ilgili harcamaları en ince teferruatına kadar incelediği anlaşılan Tayyar Bey, Trabzon olarak değişik bir uygulama yaptığımı tespit etmiş. Toplantıda bana sert bir şekilde, "Hoca efendi, sen bu harcamaları nasıl yaptın? Mademki yaptın, kendin ödeyeceksin" dedi. Ben, "Sayın başkanım! Toplantılarda bize devamlı vicdanınızın dediğini yapın diyorsun. Bu yaptığım vicdanınıza uygun değilse bir daha yapmam. Ben doğru yaptığımı düşünüyorum. Bu paraları ödemem gerekiyorsa ederim" dedim. Ama ödettireceğinden de korktum. Ödettirmedi,

bir daha kurallara uymam hususunda beni uyardı. Fakat uygulamalar daha sonra benim yaptığım gibi genelleştirildi.

4. Tayyar Bey'in zamanında üç ayda bir meslekî ve idarî konuların görüşülüp tartışıldığı çok faydalı il müftüleri toplantıları yapılırdı. Toplantılar çok düzenli olur, verilen emirlere harfiyen uyulurdu. Toplantı saatini hiç kimse bir dakika geçiremezdi. Bir defasında il müftülerinden biri biraz geç geldi. Arkadaşımız içeri girer girmez bütün müftüler nefeslerini tuttular. Tayyar Bey, "Hoca efendi hayrola?" diye sordu. Müftü efendi, "Başkanım! Elimde olmayan bir sebeple geç kaldım" dedi. Zannediyorum araba ârızası gibi bir mazeret beyan etti. Tayyar Bey bu cevap üzerine daha fazla ileri gitmedi ama "Bütün ihtimalleri göz önüne almalı, gerekirse bir gün evvel gelmeli" demeyi de ihmal etmedi.¹ Bu uyarı hepimize iyi bir ders olmuştu. Bundan sonra kimsenin toplantı saatini bir dakika geçirmesi mümkün mü?

5. Trabzon'da müftü iken Kur'an kurslarında okumak için Azerbaycan'dan yetmiş kız, yetmiş erkek öğrenci getirmiştik. Yetmiş erkek öğrenciyi Akçaabat Akçakale'ye, yetmiş kız öğrenciyi de Of'a bağlı Çataldere Kur'an kurslarına yerleştirdik. Her iki yerdeki Kur'an kursu yöneticilerine, "Bu talebelerin yeme içme ve her türlü masraflarını siz karşılayacaksınız. Memleketlerine giderken dönüş paralarını da siz vereceksiniz" dedim. Öyle de yaptılar.

O zaman Tayyar Bey emekli olmuştu. Azerbaycan İlahiyat Fakültesi'nde ders veriyordu. İstanbul'dan Bakü'ye Trabzon üzerinden gidip geliyordu. Trabzon'a geldiğinde bazan çevreyi geziyorduk. Bir defasında Of'a gittik. Of'ta çarşıda gezerken, Çataldere köyünden yaşlı bir zat yanımıza geldi. Bana dönerek, "Müftü efendi, Allah senden razı olsun, bizim köye Azerbaycanlı talebeleri gönderdin. Onları okutup yetiştireceğiz ve Azerbaycan'a göndereceğiz. Orada dine hizmet edecekler. Bu bizim için ne büyük şereftir. Ne büyük nimettir" dedi. Bu sözleri duyan o sert tabiatlı Tayyar Bey kendini tutamadı, yumuşadı, gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Onu böyle hiç görmemiştim ve bana "Hoca efendi, bu dine zeval olmaz. Bak adamlar yetmiş öğrenciyi okutuyorlar. Memleketlerine gönderecekler ve bunu bir nimet, bir şeref kabul ediyorlar" dedi. O gün devamlı onun bu gözyaşlarının etkisi altında kaldığımı hiç unutmuyorum.

6. Onun döneminde Diyanet'i kendisi yönetmiş, yetkilerini başka makamların kullanmasına izin vermemiştir. Başkanlığın icraatında, tayinlerde, nakillerde hiçbir siyasînin ve etkili kişilerin rolü olmamıştır. Bir ilçe müftüsü arkadaşımızın onun hakkındaki şu sözü bir gerçeğin ifadesidir: "Altıkulaç Hoca inandığı doğrular için bizi ezerdi ama başkalarına bizi hiç ezdirmedi." Gerçekten onun döneminde gerek mülkî idareciler, gerekse siyasî kişiler karşısında başımız daima dikti. Mevzuatın ve vicdanımızın emrettiği gibi hareket etme ve icraatta bulunma konusunda kendimizi rahat hissederdik. Allah için herkes bunu böyle bilir.

Ben Altıkulaç hocamızı her zaman minnetle ve saygıyla anarım.

¹ Bu olayı ben de hatırlıyorum. "Bütün ihtimalleri göz önüne almalı, gerekirse bir gün evvel gelmeli!" şeklinde uyarıda bulunma gereğini duyduğum anlaşılan bu arkadaşımızın bu gecikmesi ilk değildi, bu sorumsuzluğu sanki âdet haline getirmiş bir arkadaşımızdı. Aslında onu, "Sen bu işi âdet haline getirdin..." diye başlayıp devam edecek sözlerle biraz incitmek de gerekebilirdi. Raif Korkmaz'ın nakline göre bu uyarının biraz hafif kaldığı anlaşılmaktadır.